

รหัสลับ	คอร์รัปชั่น	4
ปลุกและปลุก	จิตสำนึกต้านโกง	7
ป่อยออกหัว	ณ เวียงทวาย	8
สื่อพื้นบ้านอีสาน...	ณ เส้นทางสู่การสานต่อ	14
สาม ส.	สร้างทอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยวน	18

รหัสลับ
คอร์ปชั่น

และเพื่อเพิ่มความเข้มข้น จุฬาร **"ศิลปสร้างสุข"** ฉบับนี้ยังมีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมาฝากกันด้วย แต่จะเป็นกิจกรรมอะไร อย่างไรนั้นต้องเปิดอ่านกันแล้วละ!!

คณะกรรมการเครือข่ายศิลปินเพื่อการปฏิรูป
และที่ปรึกษาสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย

128/409 ชั้น 37 อาคารพญาไท พลาซ่า ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทร 02-612-6996-7 ต่อ 101 โทรสาร 02-612-1618 www.artculture4health.com

กราบแทบบาทถวายพระพรองค์เหนือหัว
ทำอันวาเวียนบรรดบครบอิทธิ

ธ ทรงเป็นองค์ราชันย์อัญชลยราชภูริ
ธ บากัน้นำสยามสู่แสงทอง

ไทยถือน้ำดั่งใจในดี
ทศพิชราชธรรมนำคุ้มครอง

ธ ทรงเป็นนักปราชญ์ไม่มีสอง
ไทยทั้งผองขอพระองค์ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ ข้าพระพุทธเจ้า
นางนางสือศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส.

สารบัญ

รหัสลับ คอร์รัปชัน

หน้า 4

เรื่องเด่นประจำฉบับ

ปลูกและปลูก จิตสำนึกด้าน

หน้า 7

เรื่องเด่นประจำฉบับ

บอยออกกว่า น เวียงหวาย

หน้า 8

เรื่องเล่าจากภาคเหนือ

เดบอญ์ วิถีคนกับป่า

หน้า 10

เก็บสุขมาเล่า

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม บ้านทุ่งหว้า กับมอแกน

หน้า 12

ส่งต่อความสุข

สื่อพื้นบ้านอีสาน...

หน้า 14

น เส้นทางสู่การสานต่อ

สุขสร้างได้

ครูเจปอ ชวนเด็กวาดภาพ "สิ่งที่ฉันมี...? ของชุมชน"

หน้า 15

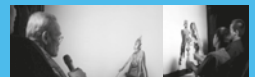
สุขสร้างได้

การเดินทางของ "หุ่น"

หน้า 16

"สรรค์", "สร้าง"
การเปลี่ยนแปลง
เกาะติดเครือข่าย

สาม ส. สร้างหอวัฒนธรรม พื้นบ้านไทรย่น สรรบุรี

หน้า 18

รอนบ้านคนศิลป์

ไทร-ย่น

หน้า 19

ประสานพลังชุมชน
ฟื้นฟูอนุรักษ์
วัฒนธรรม

รอนบ้านคนศิลป์

เปิดสำหรับอาหารการกิน ถิ่น "ไทยเบิ้ง"

หน้า 20

บอกกล่าวเล่าสุข

ไขปัญหาประหลาด

หน้า 21

57/49
361

เก็บตกมาเล่า

หน้า 22

คนศิลป์สร้างสุข

คนศิลป์สร้างสุข

หน้า 23

มุมสร้างสรรค์ เยาวชนสร้างสรรค์

มุมสร้างสรรค์ เยาวชนสร้างสรรค์

รหัสลับ คอร์รัปชัน

เป็นที่รู้กันมานานแล้วว่า มะเร็งร้ายที่กัดเกาะกินเลือดเนื้อจนร่างกายอันคือประเทศชาติของเรา ให้ต้องผอมแห้งแรงน้อยลงไปทุกวันนี้ คือมะเร็งร้ายแห่งการโกงกิน คือมะเร็งแห่งการคอร์รัปชันที่แพร่ระบาดไปทุกหย่อมหญ้าสาธารณะ มะเร็งร้ายอันนี้ได้ลุกลามอยู่ทุกเวลานาที ทุกๆ วินาที ไม่ว่ายามที่เราหลับหรือตื่นมันทั้งโกงทั้งกิน มันสวาปามกันซึ่งๆ หน้า โดยไม่เกรงกลัวอะไรทั้งสิ้น ไม่ว่าจะบาปบุญคุณโทษ นรกสวรรค์ คุณธรรม จริยธรรม และอาณานิคมเมืองเป็นอย่างไรมันไม่รู้จึกแล้ว มันยิ่งกว่าปิศาจใดๆ มันระบดเปลวไฟไหม้ลามยิ่งเสียกว่าไฟไหม้ประเทศครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ มากกว่าครั้งคราวที่พม่าบุกเผากรุงศรีอยุธยาเสียอีก และทั้งหมดนั้น เราทราบดีถึงต้นสายปลายเหตุแห่งโรคความมันเกิดขึ้นได้อย่างไร แต่น่าแปลกใจถึงขั้นหมกตบะจรรยใจที่ผู้คนในสังคมเรา ไม่ตระหนักที่จะเยียวยารักษา ไม่คิดดับไฟเสียแต่ต้นลม

โครงการเล่าเรื่องโกง เท้าทันการโกง โดยการร่วมมือขององค์กรต่างๆ นำโดยเครือข่ายศิลปินเพื่อการปฏิรูป สำนักงานปฏิรูป แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย กองทุนศรีบูรพา สมาคมผู้กำกับภาพยนตร์ไทย หอการค้าไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เครือข่ายสังคมคุณธรรม ศูนย์คุณธรรม ที่มีการนำเสนอปัญหาการโกงผ่านการสร้างสรรค์งานศิลปะ 3 แขนง คือ **เรื่องสั้น หนังสั้น และละครเร่** ซึ่งเรื่องสั้นและหนังสั้น มีการแบ่งออกเป็นประเภทเกียรติยศ ที่มีทั้งศิลปินแห่งชาติ และนักเขียนรางวัลซีไรต์ ประกาศรับสมัครเพื่อคัดเลือกผู้เข้าร่วมสร้างสรรค์ ส่วนละครเร่ ไม่มีประเภทหากเป็นการสร้างสรรค์โดยคณะละครเร่ เด็กรักป่าสุรินทร์ของนายเข้มทอง โมราชญ์ โดยทั้งสามประเภทมีเนื้อหาเรื่องเดียวกัน คือ เล่าเรื่องโกง เท้าทันโกง

สิ่งที่น่าตกใจ.....

คนไทยมองว่ารัฐบาลทุกรัฐบาลมีทุจริตคอร์รัปชันกันนั้น แต่ทำทุจริตคอร์รัปชันแล้วทำให้ประเทศชาติรุ่งเรือง ประชาชนกินดีอยู่ดี ตนเองได้รับประโยชน์ด้วย ก็ยอมรับได้สูงถึง

ชมัยกร แสงกระจ่าง

คุณหญิงวนิดา ดิตยีนต์

มานพ แยมอุทัย

ประสิทธิ์ ชนิตราภักษ์ ผู้ออกแบบปก

ล่าสุดในผังเรื่องสั้นได้มีหนังสือรวมเรื่องสั้น 22 เรื่อง ที่สร้างสรรค์โดยนักเขียนกิตติมศักดิ์ นักเขียนรางวัลซีไรต์ 11 เรื่องและนักเขียนรุ่นน้อง 11 เรื่อง ที่ชื่อ "รทสลับคอร์รัปชั่น" ที่เนื้อหาล้วนสะท้อนปัญหาการโกงของมวลมนุษยชาติ ในหลากหลายมิติ หลากหลายมุมมองและมีระดับความเข้มข้นของปัญหาต่างๆ กัน อาทิ 1.สะท้อนการโกงแบบปัจเจกบุคคลหรือองค์กร โดยคนอื่นไม่รู้หรือสังคมไม่รู้ ดูเหมือนไม่มีผลสะท้อนเฉพาะหน้าแต่อาจส่งผลกระทบระยะยาวเพราะเกิดขึ้นในจิตโดยปราศจากความละอาย อย่างเรื่องโบสถ์สีทองของเมืองบาป ของอัศศิริ ธรรมโชติ, เรื่องสายสร้อย ของชาติ กอบจิตติ เรื่องก็แค่เรื่องเล็กๆ อย่างกระดาศ ของวุฒินันท์ ชัยศรี, เรื่องมะเหมี่ยวดงนั้น ของอนุสรณ์ ศรีคำขวัญ 2.สะท้อนการโกงแบบปัจเจกบุคคลโกงสังคม เมื่อสังคมเปลี่ยนไปตามสภาพสังคม อย่างเรื่องนายเหมือนवाद ของปราบคาหยุ่น, เรื่องพันธภาวะ ของวัชรเร่ สัจจะสารสิน, เรื่องล้าลึกสำนัก ของอุทิศ เทมะมูล, เรื่องมันเรื่องของผม ของชุดิเดช ยารังสี, เรื่องนางงามธรรมชาติ ของปองวุฒิจริชชาคร

3.สะท้อนการโกงของนักการเมืองและข้าราชการในระบบราชการ อย่างเรื่องครึ่งผม ของ ว.วินิจฉายกุล, เรื่อง 56,782,375,350.55 อัฐ ว่าด้วยความร้ายแรงแบบไม่เจตนา ของวินทร์ เลียววาริณ, เรื่องทิว ของไมเคิล เลี้ยวไฮ, เรื่องอีกฟากหนึ่งของสะพาน ของนิธิ นิธิวีรกุล เรื่องคนแปลกหน้า ของกาสร วงศ์ชมพู, 4.สะท้อนการต่อต้านการโกงที่เป็นเรื่องด้านมืด ผู้โกงจึงต้องแอบซ่อนหรือทำอย่างแยบยล ในเรื่องกำแพงในสะพาน ของเรวัตร์ พันธุ์พัฒน์ ส่วน 5.สะท้อนภาพคนไม่โกง ด้วยเรื่องแม่น้ำระหว่างภูเขา ของประภัสสร เสวิกุล, เรื่องก็แค่เรื่องเล็กๆ อย่างกระดาศ ของวุฒินันท์ ชัยศรี, เรื่องนักข่าวแห่งตำนาน ของจรัล มานตรี, เรื่องสัตว์สองนอ ของบินทลา สันกาลาคีรี 6.สะท้อนปรากฏการณ์ของสังคมและโลกนักเขียน อย่างเรื่องเกมตำรวจจับผู้ร้าย ของอดิศร ไพโรพัฒนานุสนธ์, เรื่องปรากฏการณ์ ของรวีช ทรัพย์ทวีแสง และ 7.สะท้อนผลของการโกง ในเรื่องในมหานครล่มสลาย ของไพฑูรย์ ัญญา, เรื่ององคัพพ ของเกริกศิษฐ์ พละมาตร

เรื่องสั้นเล่าเรื่องโกงทั้ง 22 เรื่องนี้แม้จะเขียนขึ้นต่างวาระกันบางเรื่องของนักเขียนเกียรตินิยมเขียนขึ้นเมื่อหลายสิบปีมาแล้ว แต่ปัญหาการโกงก็เกิดขึ้นแล้ว หลายเรื่องนักเขียนทั้งรุ่นพี่และรุ่นน้องเขียนขึ้นจากปัญหาในสังคมปัจจุบัน แม้จะเขียนทั้งแบบนามธรรมและรูปธรรมเราก็ปฏิเสธไม่ได้ว่านั่นคือสังคมของเรา สังคมที่นักเขียนบอกที่มาอย่างเป็นเหตุเป็นผลตามจินตนาการและข้อเท็จจริง ทั้งสะท้อนผลและวาดภาพอนาคตอันสยดสยองเลวร้ายไว้ให้ได้ประจักษ์กันด้วย

คงถึงเวลาแล้วที่เราทุกคน ทุกหมู่เหล่าทุกชีวิตทุกอาชีพต้องหันมาร่วมมือกันต่อต้านการโกง ขจัดการโกง และสร้างจิตสำนึกใหม่ที่ไม่โกงให้แก่ลูกหลาน ไม่ว่าจะเป็นวิธีใดก็ตาม เพื่อให้สังคมของเราปลอดพ้นจากความเสี่ยงสู่ความพินาศตามจินตนาการของนักเขียน หากอยากรู้ว่าเรื่องราวของแต่ละเรื่องจะเป็นอย่างไรสามารถหา **"รหัสลับคอร์รัปชัน"** มาอ่านกันได้แล้ววันนี้ที่ร้านหนังสือชั้นนำทั่วประเทศ 🦋🦋

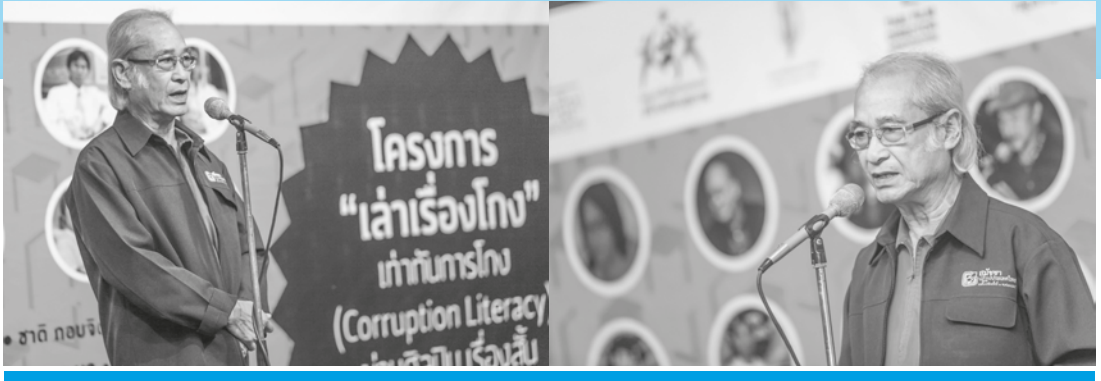
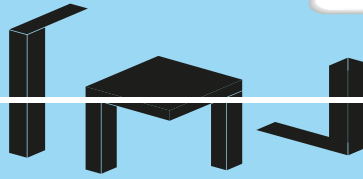

**รหัสลับ
คอร์รัปชัน**

เรื่องโดย : ปากกาแก้ว

ปลุกและปลุก จิตสำนึกด้าน

เกิดเป็นคนก็ต้องทนให้คนด่า ทุกคนดัดคนบ้าถูกด่าหมด
คนซื้อซื้อเขาก็ด่าว่าไม่คด คนเลี้ยวรถเขาก็ด่าว่าไม่ตรง

จำ

ากลอนบนที่มาจากวัด กลอนแบบนี้มักพบเสมอตามวัดทั่วไป เป็นการสอนศีลธรรมอย่างหนึ่งว่า

"อย่ากลัวคนโกง" คนที่ด่าได้ไปหมดนี่แหละเป็น "โกง" อีกประเภทหนึ่งคือ "โกงศีลธรรมจรรยา" คนที่คิดว่าตนเองอยู่เหนือศีลธรรมจรรยาหรือไม่สนใจเรื่องความดีงาม ความถูกต้อง คือเอาตนเองเป็นใหญ่คือถือเอาประโยชน์ตนและพวกพ้องเป็นใหญ่ ก็จะมีทัศนะ "เอาเปรียบ" อยู่ร่ำไป คิดแต่เรื่อง "ได้เปรียบ เสียเปรียบเป็นหลัก"

เพราะฉะนั้นอะไรๆ ก็ "ด่า" ได้หมดถ้ามันทำให้ตนและพวกพ้องต้อง "เสียเปรียบ"

นี่เป็นการ "โกง" ต่อสังคมอย่างลึกซึ้ง คือโกงทางศีลธรรมจรรยา ที่เป็นรากฐานของความเป็นมนุษย์ในสังคมโดยส่วนรวม เครือข่ายศิลปินเพื่อการปฏิรูปในสมัชชาปฏิรูปประเทศ ที่มีคุณหมอบระเวศ วะสี เป็นประธาน เห็นความสำคัญของ "พลังศิลปะ" ว่าเป็นสื่อสำคัญที่เข้าถึงจิตใจคนได้ดียิ่งโดยเฉพาะ การปลุกและปลุกจิตสำนึก

เราต้องช่วยกัน "ปลุก" จิตสำนึกแก่เยาวชนลูกหลานของเราที่มีทัศนะผิดๆ ต่อการ "โกง" ซึ่งปัจจุบันมีอัตราสูงจนน่าวิตกคือเห็นการโกงเป็นเรื่องไม่ผิด

เราต้องช่วยกัน "ปลุก" จิตสำนึกของคนในสังคมที่กำลังมีทัศนะเบี่ยงเบนต่อเรื่อง "โกง" ว่าไม่ผิดถึงกับต้อง "เขย่า" ก็ต้องช่วยกันทำ

รวมเรื่องสั้นเล่มนี้เป็นผลงานทางวรรณกรรมจากนักเขียนหลากหลายทั้งอาวสุและลีลา ที่เห็นพ้องต้องกันว่าต้องร่วมพลังทางวรรณศิลป์ ทั้งปลุกและปลุกจิตสำนึกดังกล่าว ทั้งเห็นด้วยกับการไม่ยอม "ดูตาย" กับปฏิบัติการ "โกงทุกรูปแบบ" ในสังคมวันนี้

การเพิกเฉยและนิ่งดูตายต่อความผิดทางศีลธรรมจรรยา รวมตลอดซึ่งความผิดทางกฎหมาย โดยตรงด้วยนี้ เป็นขั้นหนึ่งของ "บันไดทรราชย์" ที่เราต้องร่วมกันจัดและขัดขวาง ✨

ปอยออกหว่า ณ เวียงหวาย

“โรงเรียนบ้านเวียงหวาย” เป็นโรงเรียนเล็กๆ ตั้งอยู่ที่อำเภอฝาง ต้นทางของดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่ หลายคนที่เคยไปเที่ยวสวนส้มที่ฝางหรือไปดอยอ่างขางจะรู้สึกถึง “พิษสง” ของทุกโค้งที่นั่น ...คำแนะนำที่พอจะมีและบอกต่อกัน ก็คือ หากรู้สึกวิงเวียน ก็พักสายตาเสียเถิด และถ้ามีที่ว่างมากพอ ก็อย่ารีรอที่จะนอนเหยียดยาวไปบนเบาะรถ... เวลาเกือบ 3 ชั่วโมงจากเชียงใหม่ถึงฝาง จึงถูกปล่อยให้เพลิดเพลินอยู่กับความทึบหม่นของภูผาใหญ่น้อย และความเขียวขจีของพรรณไม้ที่หลากหลาย

ณ มุมหนึ่งด้านติดรั้วโรงเรียน เพิ่งเล็กๆ 4-5 หลัง ที่เป็นเพียงแคร่ไม้ไผ่ มุงด้วยหลังคาจาก แดดอ่อนๆ และฝนบางๆ นั้น ถูกจัดให้เป็นฐานการเรียนรู้ของเด็กๆ กลุ่มหนึ่งกำลังซ่อมร่นกรำโต ประคบจังหวะ ดนตรีที่เร้าใจ กลุ่มที่เหลือนั่งกระจายกันเป็นกลุ่มๆ บนเพิงนั้น บ้างพี่ช่วยสอนน้อง และบ้างเพื่อนช่วยเพื่อน ที่กำลังง่วนอยู่กับการเตรียมอุปกรณ์เพื่อใช้แห่ไปงานทอดกฐินที่จะมีขึ้นในตอนบ่าย ทั้งยังเตรียมทำต้นเทียนหรือโคมประดับเทียนสำหรับแห่ไปวัดในคืน “ปอยออกหว่า” ประเพณีที่ยังสืบทอดกันมาอย่างเหนียวแน่นของชาวไต หรือไทใหญ่...

“ปอย” เป็นภาษาคำเมือง แปลว่า งานบุญ ส่วนคำว่า “ออกหว่า” เป็นภาษาไทยใหญ่ หมายถึง ช่วงออกพรรษา ดังนั้น “ปอยออกหว่า” จึงหมายถึง งานบุญที่จัดขึ้นในช่วงออกพรรษา ด้วยชาวไทใหญ่เชื่อว่าในสมัยพุทธกาลเมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าทรงจำพรรษาอยู่บนสวรรค์ เมื่อถึงเวลาออกจากพรรษา พระองค์ก็เสด็จลงมาโปรดสรรพสัตว์ในโลกมนุษย์รวมไปถึงสัตว์ในวรรณคดีโบราณ เช่น นกและสิงโต ในคืนแรม 1 ค่ำ สัตว์เหล่านี้จะออกมาพ้อนรำ อันเปรียบได้กับการแสดงความคารวะ ความเร้าร้อยนิตที่พระพุทธองค์ได้ลงมาเทศนาโปรดสัตว์โลก

เด็ก ๆ โรงเรียนบ้านเวียงหวาย เก่งนักเรื่องการรำงำโต

เก่งอย่างเหลือเชื่อก็ตรงที่การฟ้อนของพวกเขาสามารถสร้างอาคารอนุสรณ์ได้หนึ่งหลัง เวลาเพียงหนึ่งปีเศษๆ กับเงินประมาณหนึ่งล้านกว่าๆ ด้วยการเก็บหอมรอมริบเงินทุกบาททุกสตางค์ที่ได้รับจากการแสดง... เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ของอัตลักษณ์นักเรียนที่นี่ และเป็นหลักฐานชี้ชัดการจัดการตนเอง

ครูแดง ที่มีชื่อเต็มๆ ว่า **กรวรรณ พนาวงศ์** แม้จะเป็นครูตัวเล็กๆ แห่งบ้านเวียงหวาย แต่ก็นับได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการผลักดันและขับเคลื่อนให้เด็กๆ และชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการสืบสานวัฒนธรรมของตนเอง ด้วยอุดมการณ์คือพลังภายใน ที่คิดและลงมือทำมานานกว่า 20 ปี ศูนย์เรียนรู้ทางวัฒนธรรม ไทใหญ่ไม่ได้มีไว้เพื่อการสืบสานและต่อยอดเท่านั้น แต่เพื่อเป็น **"พื้นที่ทางเลือก"** ให้กับเด็กนักเรียนและเยาวชนที่สนใจทั่วไปอีกด้วย

การเรียนการสอนของที่นี่ เลือกใช้วิธีบูรณาการท้องถิ่นศึกษาเข้ากับทุกสาระการเรียนรู้ อาจทำได้บ้าง ไม่ได้บ้าง แต่ครูทุกคนก็พยายาม ภายใต้การสนับสนุนของผู้อำนวยการนิเทศน์ วิชาท้องถิ่นศึกษาและโครงการของครูแดงที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพของ สสส. คือ วิชาทักษะชีวิตของเด็กนักเรียน

การรำ การฟ้อน การประดิษฐ์โคมประทีปและอื่นๆ โดยนัยหนึ่ง หมายถึงการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมแห่งชาติพันธุ์ หากอีกนัยหนึ่งนั่นคือ **"สื่อ"** ที่ชักนำให้พวกเขาได้มาทำงานร่วมกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัย ถ้อยทีถ้อยเรียนรู้อยู่ ถูกบ้าง ผิดบ้าง ต่างประติติประดอยแก้ไข ไม่ใช่เวลาไปอย่างสิ้นเปลืองเหมือนกับเด็กในเมืองที่จมจ่อมอยู่แต่หน้าจอสี่เหลี่ยม ในยามที่มีอจิบกระดาศพับหรือจิบมีดเหลาไม้ ใจก็จดจ่อ นิ่งนานในสมาธิ ความสุขสะสมอยู่ลึกๆ ความละเมียดละไมและอ่อนโยนผุดพรายออกมากับสีหน้าและแววตา การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ทำให้พวกเขาได้เรียนรู้ สามัคคีคือพลัง **"...หาไม่แล้วความเป็นไทใหญ่จะมีความหมายอันใดเล่า"** เด็กคนหนึ่งบอกเราอย่างนั้น

รอยยิ้มและเสียงร้องไห้ของเด็กชาวไทใหญ่ ไม่ได้แตกต่างจากเด็กคนอื่นๆ เลย และยังถ้าศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมาในฐานะ **"ผู้ถูกกระทำ"** จากประเทศเพื่อนบ้านของเรา และในฐานะของการเป็น **"เด็กไร้สัญชาติ"** ในบ้านเรา ด้วยหัวใจที่ไม่หยาบกระด้างจนเกินไป น้ำตาก็อาจรินขึ้นโดยง่าย

หลายคนอาจมองว่า การที่เด็กไร้สัญชาติเหล่านี้ได้รับการศึกษาที่รัฐจัดให้โดยภาษีของคนไทย ก็เป็นเรื่องที่ดีอยู่แล้ว มุมมองนี้อาจแคบเกินไป เพราะการศึกษาในระบบไม่ใช่ **"ความดี ความงาม ความสุข"** เสมอไป

การสนับสนุนให้เด็ก ๆ ได้มีพื้นที่สร้างสรรค์ เป็นทางเลือกของความดี จึงเป็นเรื่องของความดีและความงามที่ผู้ใหญ่ทุกคนพึงกระทำ

เดปอทุ' วิธีคนกับป่า

"อ๋อ ก็ เก๋ตอ ก็ อ๋อ ก่อ เก๋ตอ ก่อ"
แปลความว่า
"เมื่อเราใช้น้ำ เราต้องรักษาน้ำ
เมื่อเราอยู่กินกับป่า เราต้องรักษาป่า"

"เดปอทุ" เป็นพิธีกรรมเกี่ยวกับการเกิดของชนเผ่าปากเกาะญอ ที่เมื่อฝ่ายหญิงครบกำหนดคลอดก็จะทำคลอดกันเองด้วยหมอต้าแย เมื่อเด็กคลอดออกผู้เป็นพ่อจะนำเอาด้ายผูกกับสายรก ซึ่งการผูกจะผูกเป็นสองช่วง โดยช่วงแรกผูกห่างจากท้องเด็กประมาณหนึ่งนิ้ว ช่วงที่สองจะผูกห่างจากท้องเด็กราวสามนิ้ว จากนั้นจะตัดด้วยสะเกิเต้อ (เปลือกไม้ไผ่ลักษณะคล้ายตอกมีความคม) โดยใช้ถ่านฟืนรองพื้นเพื่อกันลื่น เหตุที่ใช้เปลือกไม้ไผ่นั้นเพราะป้องกันบาดทะยักนั่นเอง

จากนั้นจะนำรกของเด็กใส่ในกระบอกไม้ไผ่ปิดปากกระบอกด้วยเศษผ้าของผู้เป็นแม่ แล้วผู้เป็นพ่อก็จะนำไปมัดติดกับต้นไม้เพื่อให้ขวัญของเด็กอยู่กับต้นไม้ต้นนั้น ในขณะที่มัดก็จะบอกด้วยว่า "ขอให้อยู่ดีมีสุข" กรณิที่เด็กเกิดกลางคืนพ่อก็จะนำเอาไปมัดในตอนรุ่งเช้าโดยมีความหมายว่าลูกจะได้เป็นคนที่ยืนดินแต่เช้า

สำหรับต้นไม้ที่จะนำไปมัดได้นั้นต้องเป็นต้นไม้ที่มีลักษณะที่อุดมสมบูรณ์แข็งแรงมีดอกมีผลที่คนและสัตว์สามารถรับประทานได้ อันหมายถึงให้ลูกมีความอุดมสมบูรณ์เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และในขณะที่ทำพิธีผู้เป็นพ่อก็จะอธิษฐานว่า "ขอให้ลูกเติบโตแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน" และก็จะเรียกต้นไม้ต้นนั้นว่า **"เดปอทุ"** ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นต้นไม้แห่งชีวิตของเด็กคนนั้น

และสามวันนับจากนั้นผู้เป็นพ่อก็จะเดินทางไปที่ต้น "เดปอทุ" อีกครั้งเพื่อปากระบอกไม้ไผ่ให้ตกลงมา แต่มีข้อแม้ว่าจะต้องปาดด้วยมือซ้ายเท่านั้น จากนั้นให้เดินทางกลับบ้านโดยไม่เหลียวกลับไปมอง และในขณะที่เดินอยู่ระหว่างทางก็ให้หักไม้กลับมาบ้านด้วย โดยกรณีที่เป็นลูกผู้ชายให้เอากิ่งไม้แห้งเข้าไปที่คอกหมูโดยเชื่อว่าลูกชายเวลาโตขึ้นมาจะได้มีวิชาความรู้แบบลูกผู้ชาย เข้าป่าล่าสัตว์เลี้ยงครอบครัวได้ ส่วนกรณีที่**เป็นลูกผู้หญิง**ก็จะเอากิ่งไม้แห้งไปที่คอกกระเดื่องโดยเชื่อว่าลูกผู้หญิงเวลาเติบโตขึ้นมาจะได้มีวิชาความรู้แบบลูกผู้หญิง เป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดี ต่อมาให้เอาไม้ที่นำไปแห้งที่คอกหมูหรือคอกกระเดื่องแล้วนั้นจะนำไปเหน็บไว้ที่ใต้ชายคาเมื่อกลับมาถึงบ้านผู้เป็นพ่อก็จะมีการผูกข้อมือให้กับลูกเพื่อเป็นการเรียกขวัญซึ่งขวัญของทารกที่อยู่ต้นไม้นั้นจะได้กลับคืนมาอยู่กับเจ้าตัวที่บ้าน โดยชนเผ่าปกากะญอจะเรียกการผูกข้อมือนี้ว่า "ก๊ เบล จี" และต้นไม้ที่ผ่านพิธีกรรมเดปอทุแล้วคนในชุมชนจะไม่ตัดต้นเดปอทุโดยเคารพสิทธิของคนผู้นั้น ด้วยเกรงว่าจะเกิดความเจ็บป่วยต่อเจ้าของต้นไม้ต้นนั้น หากเกิดการตัดต้นเดปอทุโดยที่รู้หรือไม่ว่าจะถูกปรับหรือขดใช้คืนด้วยไก่ 1 คู่ เหล้า 1 ขวด เพื่อเป็นเครื่องเซ่นหรือเรียกขวัญให้กับเจ้าของต้นไม้ต้นนั้น เพื่อให้ขวัญของเด็กคนนั้นจะได้ไม่หนีไปไหนหรือจะได้ไม่เจ็บป่วย

นับว่าเดปอทุเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษอันจะทำให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไป ด้วยในขณะที่มีการเกิดของเด็กเปรียบเสมือนว่าเมื่อเด็กเกิดมาหนึ่งคนก็ได้รับกษัตินไม้หนึ่งต้น ทั้งยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าเรียกว่าเป็นการปลูกป่าในใจคนอย่างงดงามตามวิถีปกากะญอ ดังคำสอนที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษว่า "อ่อที เก่ตอที อ่อก้อ เก่ตอก้อ" แปลความว่า "เมื่อเราใช้น้ำ เราต้องรักษาน้ำ เมื่อเราอยู่กับป่าเราต้องรักษาป่า" เป็นคำสอนที่ถ่ายทอดมาจากรุ่นสู่รุ่นเพื่อให้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นไปอย่างยั่งยืนมาจนทุกวันนี้ ✨

เรื่องโดย : รรรรร

1. กระบอกไม้ไผ่

2. รากหรือสะดือเด็ก

3. ต้นไม้ที่กระโปง

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม บ้านทุ่งหว้า กับมอแกน

แนวร่วมในชนวนวิภาพ... แนวชีวิต

บ้านทุ่งหว้า เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชาวไทยใหม่ เมื่อประมาณร้อยกว่าปีที่แล้ว โดยได้อพยพเข้ามาบุกเบิก ทักร้างถางพง สร้างบ้านเรือนกระจัดกระจายกันอยู่ใน บริเวณหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 5 บนที่ดินสาธารณะประโยชน์ มีเนื้อที่ประมาณ 26 ไร่ ก่อนเกิดภัยสึนามิ มีจำนวน ประชากร 64 ครัวเรือน และไทยพุทธ 7 ครัวเรือน รวม 327 คน

และเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ได้เกิดคลื่นยักษ์ "สึนามิ" ถล่มพื้นที่ชายฝั่งส่งผลให้บ้านเรือนของชาวมอแกน พังเสียหายทั้งหมด มีผู้เสียชีวิต และสูญหาย 42 คน เรือ เสียหาย 18 ลำ รวมทั้งทรัพย์สินอื่นๆ มูลค่า 6.9 ล้านบาท ที่ดินที่เคยได้ครอบครองร่วมกันทั้ง 26 ไร่ ชาวบ้านไม่มีสิทธิ เข้าไปปลูกบ้านเรือนอาศัยอยู่แบบเดิมได้ เนื่องจากไม่มี หลักฐานในการถือครองที่ดิน แต่ด้วยความช่วยเหลือจาก องค์การการกุศลและการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่นของ ชุมชนจึงได้สร้างบ้านบนพื้นที่เดิมได้เพียงแค่ 16 ไร่ และได้ มีการกันที่ดินไว้อีก 10 ไร่เพื่อใช้ทำประโยชน์ร่วมกันอีกด้วย นับได้ว่าบ้านทุ่งหว้าเป็นพื้นที่แรก ที่ได้รับการแก้ไขปัญหา ที่ดินในกรณีประสบภัยธรณีพิบัติ ที่ชาวมอแกนได้ยืนยันในการ สร้างที่อยู่อาศัยในที่ดินเดิมมาตั้งแต่ต้นตามคำพูดที่ว่า

"ฉันขออยู่ตรงนี้อีกยาว จะไม่ขาย ไม่ไปไหน ฉัน เข้ามาอยู่ตั้งนานแล้ว ก่อนที่รัฐจะมาจองอีก ขอให้รัฐให้อยู่ ที่เดิม ขอเพียงอย่างเดียว...อย่างอื่นไม่เอาอะไรกับเขาอีกแล้ว..."

เมื่อข้อมูลประวัติศาสตร์สำคัญของชุมชน คุณค่า ทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ที่ไม่สามารถประมาณค่าได้ สูญเสียไป ทำให้จึงได้เกิดศูนย์ศิลปวัฒนธรรม บ้านทุ่งหว้า ขึ้นเพื่อเป็นพื้นที่ในการศึกษา เรียนรู้ เรื่องการฟื้นฟูที่อยู่ อาศัยและชุมชนขึ้นโดยมีนายห้อง กล้าทะเล เป็นผู้ดูแล

ซึ่งนายห้อง กล้าทะเล เล่าว่า ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม บ้านทุ่งหว้า แห่งนี้สร้างขึ้นมาเพื่อเก็บและรวบรวมเรื่องราว เอกลักษณ์เฉพาะของชาวเลทั้ง 3 กลุ่มคือ มอแกน มอกลั่น และอุรักลาไวกัย ที่สื่อให้เห็นถึงประวัติความเป็นมาของชาวเล รูปแบบการดำเนินชีวิต ประเพณี พิธีกรรมต่างๆ ตลอดจน ความเชื่อที่ถูกถ่ายทอดออกมาในรูปของนิทานพื้นถิ่น อาคารจัดแสดงอยู่ติดกับถนนสายหลักมีรูปทรงคล้ายเรือ ภายในเล่าเรื่องผ่านภาพเขียนสีน้ำกาแฟ (คือ ใช้น้ำที่ได้จาก การต้มกาแฟ) ที่อยู่ตามผนังของห้องจัดแสดงมีคำบรรยาย ภาพทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สามารถแบ่งหัวข้อที่ นำเสนอได้ทั้งหมด 6 หัวข้อคือ **เส้นทางของการอพยพและการ กระจายตัวของชนเผ่าชาวเล, ดำนานความเชื่อ...** หลังการ เดินทาง เป็นการแสดงตำนานปรัมปราที่ว่า โลกของการมี ชีวิตอยู่กับโลกของความตายนั้น ห่างกันแค่เส้นขอบน้ำกัน ตราบใดที่ยังมีชีวิตอยู่ ชาวมอแกนจะต้องเดินทาง เมื่อใดที่ หยุดเดินทางหมายความว่า ชาวมอแกนได้ตายจากไปเพื่อพบกับ "เกดัง" และดินแดนใหม่ที่สงบสุข และมีอิสระอย่างแท้จริง **สัมพันธภาพแห่งเรือ คน และทะเล** เป็นเรื่องราวของชาวมอแกนที่ต้องต่อ "เรือกำบัง" เรือที่เป็นทั้งที่เกิด ที่อยู่อาศัย ที่ทำมาหากิน และที่ตายของชาวมอแกน เมื่อเรือกำบังคือ ทุกอย่างที่ชาวมอแกนมี การสร้างเรือจึงเป็นเรื่องใหญ่ที่ชาวมอแกนให้ความสำคัญ จนมีคำกล่าวที่ว่า ไม่มีเรือก็ไม่มีมอแกน **เหตุที่ยิปซีทะเลต้องหยุดเร่ร่อน** แสดงถึงภาวะของ

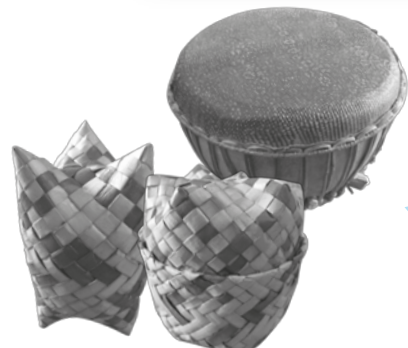
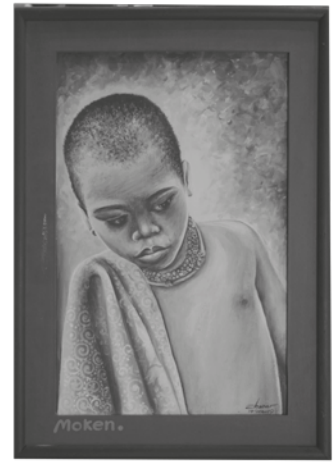

การเปลี่ยนแปลงของชาวมอแกนที่ต้องมาขึ้นฝั่ง และอยู่เป็นหลักแหล่ง เพราะในปัจจุบันพื้นดิน และพื้นน้ำในทะเลต่างล้วนมีเจ้าของ ทำให้ชาวมอแกนไม่สามารถใช้ชีวิตได้แบบเดิม

มอแกน ชนเผ่าผู้โยกหาเสรีภาพ... แห่งชีวิต เป็นส่วนต่อเนื่องมาจากทำไมชาวมอแกนจึงต้องหยุดเร่ร่อน เป็นบทสะท้อนความต้องการภายในจิตใจของชาวมอแกนที่หวังว่าสักวันพวกเขาจะได้กลับไปเดินทางในท้องทะเลได้อีกครั้ง **นิทานพื้นบ้านของชาวมอแกน** เป็นการนำนิทานพื้นบ้านขนาดสั้นมาเขียนไว้บนผนังด้านทางเข้า-ออก ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวความรักของหนุ่มสาวที่ผูกพันกับพระอาทิตย์ พระจันทร์ และดวงดาว

นอกจากนั้นในบริเวณผนังด้านหนึ่งของห้องจัดแสดงทำเป็นผนังขนาดใหญ่ที่ย้ำเตือนให้คนมาเยี่ยมชมได้นึกถึงความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ และความเสียหายจากคลื่นยักษ์สึนามิ ส่วนบริเวณตรงกลางของห้องจัดแสดงได้มีการแสดงพิธีกรรมจำลองที่สำคัญของชาวเลทั้ง 3 กลุ่มคือ พิธีกรรมการหล่อโอง หรือบูชาเสาวิญญูณบรรพบุรุษ ของชาวมอแกน พิธีกรรมลอยเรือปลาจึก ของกลุ่มอุรักลาไวยและพิธีกรรมบูชาศาลตาสามพัน ของกลุ่มมอเกลนโดยบริเวณรอบๆจะเป็นที่แสดงขายของที่ระลึกผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานของคนในชุมชน

ทั้งหมดนี้มิให้ชมและสัมผัสได้ที่ **ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมบ้านทุ่งหว่า** ซึ่งผู้ที่สนใจเยี่ยมชมสามารถไปกันได้ทั้งหมู่ 5 บ้านทุ่งหว่า ต.เด็กคัก อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา ซึ่งลุงห้อย กล้าทะเล และชาวมอแกนจะรอต้อนรับอยู่... ❄❄

เรื่องโดย : เม็ดทรายในขวดแก้ว

สื่อพื้นบ้านอีสาน... น เลื่อนทางสู่การสานต่อ

กลิ่นอายแห่งเสียงแคน เสียงพิณ จิ้ง ฉาบ และ กลองกันตรึม รวมทั้งงานศิลปะภาพถ่าย ลายผ้า พิธีกรรม ของภาคอีสานได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว ในกิจกรรม "ประสานมือ สร้างพลัง ครั้งที่ 2" โครงการสื่อพื้นบ้าน สานสร้างชุมชน ที่ได้จัดขึ้นในบริเวณโรงเรียนจ่านเตยวิทยาประชาสรรค์ ต.ทุ่งกุลา อ.สุวรรณภูมิ จ.ร้อยเอ็ด ซึ่งพื้นที่หนึ่งในโครงการ ลูกข่ายกลุ่มงานสื่อพื้นบ้านภาคอีสาน วันนี้นักยังมีเวทีให้ กลุ่มเยาวชนได้มีโอกาสแสดงออกถึงศิลปวัฒนธรรมที่ได้ ชุ่มซุ่ม ผักผ่อน กันมาอีกครั้งหลังจากที่เขาได้สำแดงพลังฝีมือไปแล้วเมื่อปีที่ผ่านมานะ

สำหรับในปีนี้นักภายในงานได้เรียงรายไปด้วยการจัด นิทรรศการศิลปะเยาวชนจากแต่ละโครงการ อาทิ หลักสูตร ท้องถิ่นลายผ้ามัดหมี่ โดยกลุ่มไทโส้บ้านโพนจัน จ.นครพนม, งานประดิษฐ์จากศิลปะอุปถัมภ์ จ.มหาสารคาม ผ้าทอจาก จ.นครราชสีมา, ภาพถ่ายการทำงานในพื้นที่ วัฒนธรรม อาหารพื้นบ้าน หุ่นเชิดหนังตะลุงอีสาน การแสดงของ เยาวชน อาทิ กันตรึม รำโล่ทั้งบั้ง หมอลำ หนังตะลุงอีสาน การผูกข้อมือ บายศรีสู่ขวัญ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีเวทีเสวนา (เสให้ล) เรื่องการสืบทอดสื่อพื้นบ้านเพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยมีบางโครงการสามารถนำศิลปะของสื่อพื้นบ้านมา ประยุกต์และออกแบบเป็นหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา จึงเป็นโอกาสให้ตัวแทนโครงการอื่นๆ ได้ร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้แล้วนำไปพัฒนางานศิลปะของท้องถิ่นตนเอง

ซึ่งนายสุรพงษ์ ยอดนางรอง อายุ 22 ปี ตัวแทนจาก โครงการรากเหง้ากันตรึม จ.บุรีรัมย์ ได้พูดถึงการเข้าร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรมครั้งนี้ว่า ก่อนหน้านี้นักเรายัง ไม่ได้มองว่าศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งมีค่าและควรอนุรักษ์ไว้ ขนาดนี้หลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทำให้คิดว่าศิลป- วัฒนธรรมมีความหมายมาก เราน่าจะยอมรับวัฒนธรรมและ อนุรักษ์กันได้แล้ว และไม่ยากให้ปรับเป็นวัฒนธรรมอื่น เช่น เกาหลี เพราะศิลปะของบ้านเราก็มียและเป็นสิ่งที่มีค่า ไม่เป็น เรื่องล้าสมัยการเข้าร่วมกิจกรรมวันนี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ สื่ออื่นๆ อย่างเช่น หมอลำ โล่ทั้งบั้ง การทอผ้า พอได้เรียนรู้ แล้วก็เอามาต่อยอดอย่างคิดว่าจะนำลายผ้าของจังหวัด นครพนมมาสมกับคณะกันตรึมบุรีรัมย์ โดยให้นางรำของ คณะลงโล่และใช้ในการแสดง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงไม่น่าแปลกใจที่จะบอกได้ว่า กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการสื่อพื้นบ้านสามารถเป็น ส่วนหนึ่งของสะพานที่เชื่อมให้เกิดการสร้างเครือข่ายการทำงาน การแลกเปลี่ยนแนวคิด ชีวิตวัฒนธรรมของภาคอีสาน อันเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำมาสู่การสืบทอดและมองเห็นเส้นทาง การปรับประยุกต์ เพื่อต่อลมหายใจของสื่อพื้นบ้านภาคอีสาน ต่อไปในอนาคต

แม้ว่า "จำนวนสื่อพื้นบ้านจะค่อยๆ เลือนหายไป ท่ามกลางสภาพสังคมสมัยใหม่" แต่อย่างน้อยก็เป็นที่น่า ภูมิใจว่ายังมีเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่กำลังสร้างพลังร่วมกันใส่ใจ สืบสานมรดกแห่งศิลปะพื้นบ้านที่บรรพบุรุษมอบไว้ให้ อย่าง เป็นจริงเป็นจังสืบไป ✨

เรื่องโดย : ทีมงานสื่อศิลปวัฒนธรรมภาคเหนือ-อีสาน

สุขสร้างได้

15

ครูจะปอชวนเด็กวาดภาพ "สิ่งที่ยังมี...? ของชุมชน"

ครูกะปอ สะแม ศิลปินพื้นถิ่นจังหวัดปัตตานี ผู้ที่ต่อสู้และอยู่บนเส้นทางของกิจกรรมสร้างสรรค์ตลอด 30 ปี โดยใช้ศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นของปัตตานี "ดิเกร์ฮูลู" เป็นเครื่องมือสื่อสารกับกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ เพื่อให้เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมที่มีต่อชุมชน และใช้สื่อพื้นบ้านเป็นตัวขับเคลื่อนและเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนในพื้นที่

"การวาดภาพ "สิ่งที่ยังมี...? ของชุมชน" เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กๆ เห็นคุณค่าและใส่ใจของที่มีและยังคงหลงเหลืออยู่ในชุมชนของตนเอง แม้การเปลี่ยนแปลงอาจจะยังเห็นภาพไม่ชัดเจนนัก แต่ก็เชื่อว่า อย่างน้อยที่สุดเด็กๆ ที่มาร่วมกิจกรรมทุกคนได้ใช้เวลาในวันหยุดของพวกเขากับการสร้างงานศิลปะอย่างสนุกสนานตามแบบฉบับของคนติดดิน...แทนการใช้เวลาเล่นในร้านเกม หรือปล่อยเวลาให้ผ่านไปแล้วไม่ได้เริ่มทำอะไรเลย" ครูจะปอ สะแม ศิลปินพื้นถิ่นจังหวัดปัตตานีบอก

และก้าวต่อไปนอกจากเด็กๆ จะได้ร่วมวาดภาพแล้ว เด็กเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้สื่อ "ดิเกร์ฮูลู" เพื่อปรับและเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในชุมชนให้หันมาใส่ใจ "สิ่งที่ยังมี...? ของชุมชน" ซึ่งแน่นอนว่าเป็นอีกหนึ่งแรงที่จะทำให้ของในชุมชนหลงเหลือ "สิ่งที่เป้นมรดก" สืบทอดไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานในอนาคตต่อไปได้

ครูจะปอ...ศิลปินพื้นบ้าน ดิเกร์ฮูลูคณะแหลมกราย ชวนเด็กๆ บ้านบางดาว มาทำกิจกรรมแบบติดดิน วาดภาพ "สิ่งที่ยังมี...ของชุมชน"

เรื่องโดย : รรรรร

การเดินทางของ "หุ่น"

"สรรค์" "สร้าง" การเปลี่ยนแปลง

6 ปีเวลากว่า 3 ปี...จากสิ่งเล็กๆ ที่คนและหุ่นเล็กๆ ร่วมสร้างกันมา เริ่มตั้งแต่โครงการ "ละครหุ่นโรงเล็ก...ตามรอยพระสุตรองคฺลิมาล" เมื่อปีพ.ศ.2553 มาถึงโครงการ "เล็กๆ ที่แตกต่าง...ร่วมสร้างสรรค์สื่อศิลปวัฒนธรรมชุมชนกับคนและหุ่น(เล็กๆ)" ในปี 2554 และต่อ ยอดมาจนถึง ปี 2555 กับโครงการ "หมอลำหุ่น...สื่อศิลปะฯ เพื่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยม เสพติดวัฒนธรรมในหมู่เยาวชน" โดยการสนับสนุนของแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. ผ่านกลุ่ม "ออมทอง" จ.มหาสารคาม ที่ได้ทำงานร่วมกับเยาวชนจากชุมชนบ้านหนองโนใต้ อ.นาตูน จ.มหาสารคาม พร้อมทั้งคณะครูจากโรงเรียนบ้านหนองโนใต้ ชุมชนบ้านหนองโนใต้และศิลปินพื้นบ้านหลากหลายสาขา ทั้งหมดล่า หมอแคน และคณะหนึ่งประมัย ด้วยการจุดประกายสร้างแรงบันดาลใจและการขับเคลื่อนทางความคิดรวมทั้งการสร้างกระบวนการพัฒนาเยาวชนอย่างมีส่วนร่วม ทำให้เยาวชนกลุ่มเสี่ยงจากพื้นที่ห่างไกลสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองจากการค้นพบศักยภาพของตนพิสูจน์ความสามารถที่ซ่อนอยู่ได้ด้วยการก่อตั้งคณะหมอลำหุ่น "เด็กเทวดา" ออกแสดงนำเสนอผลงานละครหุ่นแฝงคติธรรมการดำเนินชีวิตเรื่อง "องคฺลิมาล" สู่สายตาสาธารณชนได้อย่างสง่างาม

ผ่านมา 3 ปี ความรู้ความสามารถและทักษะการละครที่พวกเขาได้รับการบ่มเพาะจากครูบาอาจารย์อย่างครูเชียง นายปรีชา การุณ ที่สอนทั้งทักษะการละครและทักษะชีวิต, ครูนก นางสาวจิตวัน สมรูป สอนเรื่องการอ่านและการตีความ, ครูเปา นางสาวปวลักษณ์ สุรัสวดีสอนทักษะการเชิดหุ่นและงานศิลปหัตถกรรม, ครูเสย นายวศิน มิตรสุพรรณสอนทักษะการสร้างตัวหุ่นและการเชิดหุ่นสาย, พ่อครูหมอลำทองจันทร์ ปลายสวน สอนร้องลำกลอน, แม่ครูพจรินทร์ ประรินทร์สอนร้องลำเต้ย, พ่อสมบัติ สิมหล้า และ พ่อแพ่ง ดีด้านค้อ สอนทักษะการเป่าแคน รวมทั้งปราชญ์ชาวบ้านที่สอนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น

ซึ่งองค์ความรู้เหล่านี้ได้เป็นฐานส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกแก่เยาวชน ใครเลยจะคิดว่า "เด็กเทวดา" กลุ่มนี้จะสามารถพัฒนาตนเองเป็นเยาวชนต้นแบบ ทำงานควบคู่ไปกับ บุคคลต้นแบบ (ศิลปินพื้นบ้านที่อุทิศเวลาเพื่อการสืบทอดและสืบสานมรดกศิลปวัฒนธรรม) ทำหน้าที่เป็นทูตทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าของสื่อศิลปวัฒนธรรมอีสาน รวมทั้งสร้างแรงบันดาลใจให้กับเยาวชนจากหลายสถาบันในจ.มหาสารคาม และ จังหวัดใกล้เคียงเกิดความรู้สึกรัก ห่วงแหนและอยากจะมีส่วนร่วมในการฟื้นฟู อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ในฐานะลูกหลานชาวอีสาน

และล่าสุดคณะหมอลำหุ่น "เด็กเทวดา" ได้ร่วมแสดงเผยแพร่หมอลำหุ่น และเป็นผู้นำกระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์หุ่นเงา กับนักเรียนจากโรงเรียนบ้านเชียงเทียนกว่า 30 คน ซึ่ง**ดร.สันติภาพ คำสะอาด เจ้าของพิพิธภัณฑสถานบ้านเชียงเทียน** บอกว่า ตนประทับใจกระบวนการสืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอีสานของกลุ่ม "ออมทอง" จึงเป็นที่มาของการผสมผสานการขับเคลื่อนสืบสานมรดกสื่อศิลปวัฒนธรรมให้เกิดขึ้น ณ พิพิธภัณฑสถานบ้านเชียงเทียน ในครั้งนี้ ที่เป็นทั้งการเชื่อมโยงและส่งทอดภูมิปัญญา ผสานกับการได้ลงมือทำ ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน

โดย**น้องแพนด้า เด็กชายจักรพงษ์ สีหาบุญทอง** อายุ 14 ปี ชั้น ม.2 รร. นาอุดมประชาสรรค์ บอกว่า การได้ไปแสดงละครหุ่นในที่ต่างๆ ตนได้รู้ถึงการพัฒนาตนเอง ทั้งการรับมือขอขอบหน้าเวที การตรงต่อเวลา ทั้งยังได้ช่วยสืบสานศิลปวัฒนธรรม ความดีงามของชาวอีสาน ซึ่งมีแต่สิ่งที่ดีทั้งนั้น และตนจะสืบทอดเรื่องดีๆ เหล่านี้ให้กับรุ่นน้องๆ ต่อไป

ด้าน**น้องเบียร์ เด็กชายเกียรติกร สีหาบุญทอง** อายุ 13 ปี ชั้น ม.1 รร. นาอุดมประชาสรรค์ บอกเสริมว่า การได้ไปแสดงหุ่นในหลายๆ ที่ ทั้งสอนการทำหุ่น เชิดหุ่น และละครใบ้ให้เพื่อนๆ คนอื่นๆ จะมีส่วนทำให้หลายๆ คนกลับมาสนใจหมอลำมากขึ้น เพราะหมอลำเป็นสิ่งที่ตกทอดมาจากรุ่นปู่ย่าตายาย เราต้องช่วยกันรักษาไว้

ส่วน **พ่อใหญ่บุรี ชัดติยะวงศ์** เสาหลักทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านเชียงเทียน ผู้เป็นเจ้าของตัวหนังประมัยที่มีอายุกว่า 80 ปี ที่ปัจจุบันส่งมอบให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมแก่พิพิธภัณฑสถานบ้านเชียงเทียน

มาร่วมเล่าประสบการณ์และถ่ายทอดเรื่องราวของหนังประมัยในอดีต รวมทั้งส่งทอดมรดกทางศิลปวัฒนธรรม ด้วยการสาธิตการพากษ์และการเชิด บอกว่าการเกิดเวทีครั้งนี้เป็นเสมือนการปลุกจิตวิญญาณชาวอีสานได้เป็นอย่างดี และเพื่อให้หนังประมัยสามารถดำรงอยู่ได้ในยุคโลกาภิวัตน์ คงต้องอาศัยทั้งเยาวชนรุ่นใหม่ และปราชญ์ชาวบ้านรุ่นเก่า รวมทั้งภาคเครือข่ายวัฒนธรรมทั้งหลาย หนุนเสริมการทำงานร่วมกันช่วยกัน คนละไม้ละมือด้วยสิ่งที่ตนเองถนัด เปิดรับความคิดเห็นทั้งเก่าและใหม่ ค่อยๆ ทำ ค่อยๆ ไป ไม่ต้องยิ่งใหญ่ แต่ทำในเชิงลึกและชัดเจน เพื่อการสืบสานมรดกสื่อศิลปวัฒนธรรมจะยังคงอยู่คู่กับวิถีชาวอีสาน ต่อไป

งานบุญ "ปุมบ้านเปิงเมือง"...สืบสานมรดกสื่อศิลปวัฒนธรรมในครั้งนี้ได้จบลงไปแล้วด้วยบรรยากาศที่อบอุ่น และความประทับใจ ภาพทุกภาพ เรื่องราวทุกเรื่องราว ที่เกิดขึ้นเป็นเสมือนเวทีที่สดแสนวิเศษให้ทั้ง **เด็กเทวดา, ครูภูมิปัญญาเจ้าของศิลปวัฒนธรรมอีสาน** และผู้ร่วมกิจกรรมได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสืบสานสืบทอดต่อไปซึ่งเป็นประสบการณ์ยากที่จะลืมเลือนได้อย่างแน่นอน...

แม้กิจกรรมจะจบลงแล้ว แต่การทำงานเพื่อสืบสานสิ่งเล็กๆ ที่เปรียบเหมือนหัวใจของชาวอีสานนี้ยังคงทำงานต่อไป เพียงแค่หวังให้สังคม ชุมชน ไม่ลืมรากเหง้าตัวตน และวัฒนธรรมของบรรพบุรุษที่ดั่งงามนี้ไป ซึ่งอนาคตนั้นพวกเขาเหล่านี้จะเดินทางต่อไปแบบไหนอย่างไร เราคงจะต้องจับตามองกันอย่างละสายตาไม่ได้ เพราะพวกเขาเป็นกลุ่มคนที่เล็กๆ แต่ก็เล็กพริกขี้หนู จริงๆ

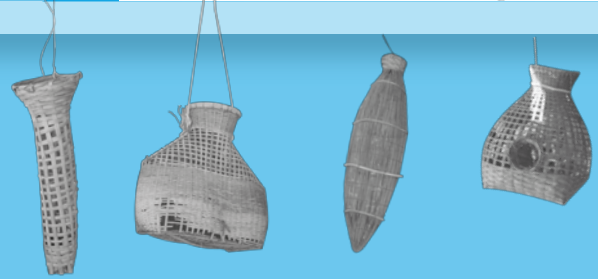

สร้างหอวัฒนธรรม สาม ส.พื้นบ้านไทยวน สระบุรี

อาจารย์ทรงชัย วรณกุล

บาวไทยวนแรกเริ่มเดิมทีมีถิ่นฐานอยู่ที่ลุ่มแม่น้ำโขง ตรงบริเวณที่เรียกว่าเมืองโยนกหรือเวียงโยนก ซึ่งปัจจุบันคือเมืองเชียงแสนในจังหวัดเชียงราย ที่นับได้ว่าเป็นถิ่นกำเนิดของชาวไทยวนทั้งหมด แต่ต่อมาก็ได้อพยพไปอยู่ตามภาคเหนือของไทย หรือบ้างก็ถูกพม่าจับเป็นเชลย พอถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปรชุมกษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระองค์ทรงมีพระบัญชาให้พระยายมราชยกทัพหลวงไปพร้อมกับหัวเมืองฝ่ายเหนือ เพื่อทำการกวาดล้างพม่าที่ยึดครองเมืองเชียงแสนอยู่ในขณะนั้นให้สิ้นซากไป หลังจากตีเมืองเชียงแสนได้สำเร็จจึงได้ทำการเผาป้อมปราการและกำแพงเมืองทิ้งเสีย พร้อมกับกวาดต้อนผู้คนที่ยึดจับไว้เป็นเชลยซึ่งก็ได้แก่ชาวไทยวนจำนวนกว่า 2 หมื่นคนลงมาด้วย ในระหว่างนั้น ชาวไทยวนบางกลุ่มก็เข้าไปตั้งถิ่นฐานใหม่อยู่ที่เชียงใหม่ น่าน ลำปาง อุตรดิตถ์ ส่วนที่อพยพลงมาทางใต้ตามทัพหลวง ซึ่งนำโดยพระยายมราชและเลือกมาตั้งถิ่นฐานใหม่ที่ลุ่มแม่น้ำป่าสักในเขตอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี อีกส่วนหนึ่งก็ลงไปถึงจังหวัดราชบุรีในปัจจุบัน

ชาวไทยวนที่อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ได้สืบเชื้อสายกันมากกว่า 5 ชั่วคน เพื่อเป็นการสานต่อ พื้นฟู รักษาและเผยแพร่วัฒนธรรมชาวไทยวนให้คงไว้สู่รุ่นลูกหลานจนเป็นที่รู้จักกันมากขึ้น "หอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยวน สระบุรี" จึงเกิดขึ้นด้วยสองมือของ **อาจารย์ทรงชัย วรณกุล ประธานชมรมไทยวน สระบุรี** เจ้าของเรือนไทย มาในราวปี พ.ศ. 2536 โดยมีกลุ่มชาวไทยวนในละแวกใกล้เคียงรวมตัวกันจัดตั้งเป็นชมรมขึ้นมา โดย**หอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยวน**นี้ได้เกิดขึ้นจากแนวความคิด 3 ส. ที่มีบทบาทสำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาซึ่งสอดคล้องกับ

ส. แรก - สืบสาวเรื่องราวความเป็นมา

ส. ที่สอง - สานต่อวัฒนธรรมให้คงไว้

ส. ที่สาม - เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในชุมชนไทยวนด้วยกัน

ส. แรก - สืบสาวเรื่องราวความเป็นมา

ส. ที่สอง - สานต่อวัฒนธรรมให้คงไว้

ไท-ยวน

ประสานพลังชุมชน พื้นฟูอนุรักษ์วัฒนธรรม

ทำ

ไม่ต้อง โครงการเสนาเวทีจุดประกายไท-ยวน
ประสานพลังชุมชนพื้นฟูอนุรักษ์วัฒนธรรม!!

ดร.กันยิกา ขอว์ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและวิจัย
สื่อสารมวลชนอาเซียน มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย บอกว่า
ที่ผ่านมาทอวัฒนธรรมไท-ยวน มีการดำเนินงานโดยอาศัย
ชุมชนเป็นหลักและมีการสืบทอดวัฒนธรรมผ่านคนหลาย
รุ่น แต่ก็ยังประสบปัญหาความต่อเนื่องทั้งในปัจจุบันและ
อนาคต เนื่องจากยังไม่มีกระแสตอบรับและทุนจากชุมชน
และภาคส่วนต่างๆ อย่างมีระบบ โครงการ "เสนาเวที
จุดประกายไทยยวนประสานพลังชุมชนพื้นฟูอนุรักษ์
วัฒนธรรม" จึงเกิดขึ้นบนรากฐานการดำเนินการของ
ทอวัฒนธรรมไท-ยวน คือ 3 ส และ 3 ประสาน ทำงาน
แบบ 3 ประสาน "บวร" คือร่วมกับบ้าน-วัด โรงเรียน
ภายใต้แนวคิด "3 ส = สืบหา สืบสาน และ เสริมสร้าง"
ที่จุดประกายให้ชาวบ้านเริ่มยืนได้ด้วยตัวเอง ผ่านการคิด
แผนในระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว

ซึ่งเมื่อเกิดการร่วมมือกันทำให้ปัญหาเริ่มลดลง โดย
หลักๆ ของชุมชนอยู่มี 2 ประการ คือ ประการแรก ความ
แตกแยกของชุมชน เนื่องจากว่าสภาพวิถีชีวิตเปลี่ยนไป
ต่างคนต่างอยู่ เมื่อนำหลักการสร้างเครือข่ายมาใช้ ทำให้
ทุกอย่างเริ่มค่อยๆ ดีขึ้น ประการที่สอง เป็นเรื่องการลด
ปัญหาเยาวชน ซึ่งพ่อ แม่ ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เมื่อ
เลิกเรียนไม่มีที่ที่จะไป เกิดการมั่วสุม เล่นเกมส์ ดิตยา
เสพติด พอมีการสร้างกิจกรรม อาทิจากฟ้อนรำ เล่นดนตรี
(สะล้อ ซอ ซึง) แล้วถ่ายทอดให้เด็ก ทำให้เด็กรู้จักทำงาน
กับชุมชนมากขึ้น และต่อไปเขาเหล่านี้ก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่
ที่ดี มีจิตอาสาก้าวมาเป็นผู้สืบสานสืบทอดวัฒนธรรม
ต่อไปในอนาคต

ซึ่งนี่คือการก้าวครั้งสำคัญของคนไท-ยวน ในการ
ประสานพลังชุมชนเพื่อพื้นฟูอนุรักษ์วัฒนธรรมของ
บรรพบุรุษเอาไว้ ซึ่งเป็นพลังแห่ง 3 บวร ได้มาทำงาน
ร่วมกันอย่างจริงจัง ซึ่งนั่นจะทำให้ตัวตนของคนไท-ยวน
ไม่เลือนหายไปไหนได้ตราบนานเท่านาน...✴✴✴

เรื่องโดย : สมุทรอักษร

อาจารย์ทรงชัย วรรณกุล เล่าว่า ปัจจุบันทอวัฒนธรรม
แห่งนี้มีข้าวของ เครื่องมือเครื่องใช้ ที่เคยมีในอดีตจำนวนมาก
ที่ได้มาจาก 1.ซื้อมาทดแทนของเก่าที่ผุพัง 2.ขอมาจากเจ้าของ
ดั้งเดิม และ 3.เขาให้มา อย่างเรือนิดต่างๆ เครื่องมือจับ
สัตว์บก เครื่องมือจับสัตว์น้ำ เครื่องมือช่าง เครื่องครัว เสื้อผ้า
เครื่องนุ่งห่ม อาวุธ ดนตรี ภาษา ตัวอักษรดั้งเดิม ผ้าทอ
ตีนจกที่หายาก โดยบางชิ้นมีอายุเป็น 100 ปีแล้ว เมื่อมีประวัติ
มาอย่างยาวนานทำให้ทอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยยวนถูกใช้
เป็นสถานที่ศึกษาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาว
ไทยยวนและใช้เป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสัมมนา หรือ
จัดเลี้ยงแบบวัฒนธรรมล้านนา มีการกินข้าวแลงแบบขันโตก
ชมการฟ้อนรำอันสวยงามของเด็กๆ เรียกว่าไม่ต้องไปไกลถึง
ล้านนาได้

ด้วยอุดมการณ์และความมุ่งมั่น ทำให้วันนี้ทอวัฒนธรรม
พื้นบ้านไทยยวน เป็นได้ทั้งแหล่งศึกษาให้กับคนรุ่นใหม่ได้
เรียนรู้ถึงภูมิปัญญาดั้งเดิมของไทยยวนที่ถูกคิดค้น สร้างสรรค์
ขึ้นมาให้มีแบบในแต่ละยุคแต่ละสมัย ทั้งยังมีส่วนช่วยในการ
ปลูกสำนึกของคนชาติพันธุ์ ภาคภูมิใจในกำเนิดของตัวเอง
ว่าคนไทยยวนก็มีสิ่งที่ดีงามควรจะรักษาเอาไว้ ผู้ที่อยากรู้ว่า
ทอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยยวน มีดีอย่างไรไปเยี่ยมชมกันได้ที่
ศูนย์วัฒนธรรมไท-ยวน อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ✴✴

ไทยยวน อ่านว่า ไท-ยวน ไม่ใช่ ไทย-ยวน

เรื่องโดย : สมุทรอักษร

ส. ที่สาม - เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในชุมชนไทยยวนด้วยกัน

เปิดสารอาหารการกินถิ่น "ไทยเบ็ง"

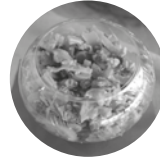
"ส้มหัวหมู, ส้มหัววัว, ส้มตุ๋น, ปลาร้า, ปลาจ่อม" "พริกเสียนดอง, กุ่มดอง, มะม่วงดอง, หน่อไม้ส้ม"

อาหารเหล่านี้ถึงแม้จะขึ้นชื่อว่าเป็น "ของเน่า" แต่สำหรับชาวไทยเบ็งโคกสูง "ของเน่า" เหล่านี้เป็นเสมือนสารอาหารมีอพิษพิเศษของทุก ๆ บ้านไปแล้ว

นายประทีป อ่อนสรวง ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการศึกษามูลฐานชุมชนตำบลโคกสูง บอกว่า ชาวไทยเบ็งโคกสูงนิยมรับประทานข้าวเจ้าเป็นอาหารหลักและมีภูมิปัญญาในการกินผักที่ยึดหลักธรรมชาติแต่เมื่ออยู่นอกฤดูกาลและอยากรับประทานอาหารชนิดนั้นอยู่ ชาวไทยเบ็งมักนิยมถนอมอาหารด้วยวิธีการ "หมักดอง" เพื่อไว้รับประทานนอกฤดูกาล โดยของหมักดอง (ของเน่า) อันเป็นภูมิปัญญาที่ถูกส่งทอดจากอดีตมาจนถึงปัจจุบันของไทยเบ็งนั้นมีอยู่หลากหลาย ซึ่งถ้าเป็นเนื้อสัตว์จะมีส้มหัวหมู, ส้มหัววัว, ส้มตุ๋น, ปลาร้า, ปลาจ่อม ส่วนผักและผลไม้จะมีผักเสี้ยนดอง, กุ่มดอง, มะม่วงดอง, หน่อไม้ส้มและผักไม้พื้นถิ่นตามฤดูกาลต่าง ๆ มากมาย

"โดยในการหมักดองนั้นเพื่อให้ของหมักดอง (ของเน่า) นำรับประทาน มีกลิ่นหอมชวนน้ำลายไหล ต้องอาศัยภาชนะที่มีความแตกต่างเพื่อหมักดองอาหารที่มีความแตกต่างกันด้วย อย่าง แง = ใช้หมักน้ำปลา, โห = ใช้หมักปลาร้า และน้ำปลา, จู = ใช้หมักหน่อไม้ส้ม, โอง = ใช้หมักปลาร้า และน้ำปลา จากนั้นถึงขั้นตอนการหมักดองไม่มีขั้นตอนไหนยาก เพียงแค่นำเนื้อสัตว์ หรือผักผลไม้ที่ต้องการมาหั่นเป็น

ส้มหัววัว

หน่อไม้ส้มชิ้นใหญ่

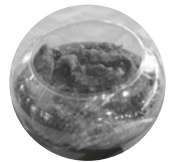
หน่อไม้ส้ม (กึ่งหน่อ)

กุ่มดอง

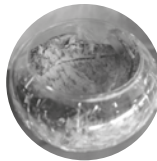
พริกเสียนดอง

ปลาร้า

มะม่วงดอง

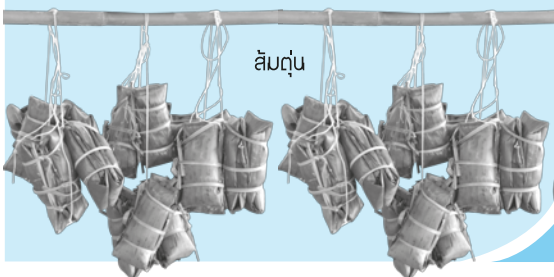
ปลาหมัก

ส้มหัวหมู

ชิ้นตามความเหมาะสม (ถ้าเป็นหน่อไม้ให้เติมน้ำและแช่น้ำไว้ 1 คืนแล้วเทน้ำทิ้ง) จากนั้นให้ผสมเกลือ 1 ทัพพี กับเนื้อสัตว์หรือผักผลไม้ ขยำให้เข้ากัน (ถ้าเป็นเนื้อสัตว์ให้เติมกระเทียม และข้าวสุกลงไปด้วย) (ถ้าเป็นผักผลไม้ให้เติมน้ำสะอาดหรือน้ำข้าวข้าวพอกท่วม) ทิ้งไว้ 5-7 วันก็สามารถนำมารับประทานหรือประกอบอาหารได้" ผู้รับผิดชอบโครงการเล่า

ถึงแม้ขึ้นชื่อว่า "ของเน่า" แต่สำหรับชาวไทยเบ็งแล้วของเน่านี้เขาบอกเป็นเสียงเดียวกันว่า "อร่อย" หากอยากรู้ว่า "อร่อย" ได้อย่างไร คงต้องหา "ของเน่า" นั้นมาลองทานกันดูแล้วละ!!

ส้มตุ๋น

โห

ใช้หมักปลาร้า

แก

ใช้หมักน้ำปลา

จู

ใช้หมักหน่อไม้ส้ม

โอง

ใช้หมักปลาร้าและน้ำปลา

ไขปัญหาประลองปัญญา

มาเพิ่มรอยหยักให้สมองกัน!!

เก็บตกมาฝาก

21

5749
8361

ไขปัญหาประลองปัญญานี้ มีเกมยอดฮิต อย่าง "ซูโดกุ" มาท้าทายการคิดกันอีกครั้งแล้ว!! ...เกมนั้นนอกจากจะฝึกความไวของสายตาแล้วยังเป็นการช่วยกระตุ้นการทำงานของสมอง ทิวพริบและความคิดสร้างสรรค์ได้ และรู้ไหมว่ายิ่งเราได้ฝึกคิดเยอะๆ รอยหยักในสมองของเราจะเพิ่มขึ้น... พร้อมแล้วก็มาลองกันเลยดีกว่า!!

9			2			4	1
4				6	1		
		7			8	5	
	2	1		9			6
	9		1		7		5
7				5		1	9
		9	6			8	
			5	8			7
3	8				9		4

วิธีการเล่น

ให้เติมตัวเลขในช่องว่าง 1 - 9 โดย

1. แต่ละบรรทัด มีเลข 1 - 9 ไม่ซ้ำกัน
2. แต่ละคอลัมน์แนวดิ่งมี 1 - 9 ไม่ซ้ำกัน
3. แต่ละกรอบ (กรอบเล็กและกรอบใหญ่) มี 1 - 9 ไม่ซ้ำกัน

รางวัล

10 คนที่ตอบถูกจะได้รับ

กระป๋องน้ำ 2 แบบสุดาก់

จากแพนงาฯ ไปเลยทันที ฟรี!!

เมื่อเติมครบทุกช่องแล้วส่งคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมชื่อที่อยู่ชัดเจนเข้ามาที่

แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส.

เลขที่ 128/409 ชั้น 37 อาคารพญาไท พลาซ่า ถนนพญาไท

แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

...วงเล็บมุมซองว่า "จุลสารศิลปสร้างสุข" หรือที่

ruethairat.ja@gmail.com

เฉลย

สามารถติดตามรายชื่อผู้ที่ตอบคำถามถูกและ

เฉลยของฉบับที่ผ่านมาได้ที่ <http://www.artculture4health.com>

และ www.facebook.com/art.culture4 จ้า!!

กรุณารอรายละเอียดให้ครบทุกข้อ (ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น)

ใบสมัครสมาชิกจุลสารศิลปสร้างสุข

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อหน่วยงานของท่าน.....

เบอร์โทรศัพท์.....เบอร์แฟกซ์.....อีเมลล์.....

ที่อยู่เพื่อจัดส่ง.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

เรื่องโดย : ศติศิลป์

กรอกรายละเอียดแล้วกรุณาส่งกลับมาที่ แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. เลขที่ 128/409 ชั้น 37 อาคารพญาไท พลาซ่า แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 วงเล็บมุมซองว่า "จุลสารศิลปสร้างสุข" หรือโทรศัพท์ 02-6126996-7 ต่อ 101

(สามารถถ่ายสำเนาได้)

คนศิลปสร้างสุขฉบับนี้ได้เก็บตกบรรยากาศกิจกรรมที่ทยอยเกิดขึ้นในรอบเดือนที่ผ่านมา มาฝากโดยเรื่องราวทุกเรื่องราว ที่เกิดขึ้นนั้น เป็นความประทับใจที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ต่างๆ ที่มีทั้งรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ หยาดเหงื่อแรงกาย และพลวัตอันยิ่งใหญ่ของเครือข่าย อย่าง

ที่ศาลินดา จังหวัดกระบี่

ปีนกิจกรรม "ลันตาบ้านฉันบ้านเธอ" ภายใต้โครงการ คนเล็กๆ สร้างลันตาให้น่าอยู่ ได้อย่างยั่งยืน ที่ในครั้งนี้เน้นใช้ "ศิลปะ" เป็นตัวกลางให้เด็ก-เยาวชนได้ช่วยกันวาดเพื่อสะท้อนภาพเกาะลันตาที่เขาเห็นในปัจจุบัน ซึ่งสิ่งที่เด็กๆ ได้สะท้อนออกมาทั้งภาพธรรมชาติ ปลายตย ดอกไม้ ฯลฯ และอีกหลากหลาย ซึ่งกิจกรรมนี้สามารถนำมาต่อยอดไปสู่กิจกรรมอื่นได้อีกเช่น นำภาพมาพิมพ์ลงบนเสื้อ โดยเด็กๆ เยาวชนให้ชื่อว่า "เสื้อรักบ้านลันตา" ที่ในอนาคตสามารถนำมาเป็นอาชีพเสริมได้ ที่สำคัญภาพเหล่านั้นยังนำมาทำเป็นโปสเตอร์รณรงค์เรื่องราวต่างๆ ในเกาะลันตาได้อีกด้วย

ที่หมู่บ้านมอแกน จังหวัดพังงา

ได้มีการเปิดบ้านศิลปินพื้นบ้านร้องเงิงขึ้น โดยมี**ป้ากิมตัน กล้าทะเล** ปรชาญชาวบ้านในพื้นที่ผู้ซึ่งยอมสละเวลามาถ่ายทอดเพลงร้องเงิง การรำร้องเงิง และการตีกลองประกอบเพลงให้กับเด็กๆ ในหมู่บ้าน เพียงเพราะหวังว่าจะได้เป็นการสืบทอดวัฒนธรรมดังกล่าวไปยังรุ่นลูกหลาน ไม่ให้หายไปพร้อมลมหายใจของตน ทั้งการสอนครั้งนี้ยังช่วยให้เด็กที่มีปัญหาครอบครัว เกรง ไม่สนใจการเรียนปรับตัวด้วยการใช้ศิลปะไปกล่อมเกลาคิดใจให้พวกเขาละเลียดอ่อนและกลับตัวเป็นผู้ถ่ายทอดรุ่นต่อไป

ป้ากิมตัน กล้าทะเล

ที่เมืองสามหมอก จังหวัดแม่ฮ่องสอน

โครงการสืบสานศิลปวัฒนธรรมล้านนา ฮักป่าเวณี แลกเปลี่ยนสิ่งดีดี ที่เมืองสามหมอก ได้จัดกิจกรรมที่ 3 คือ กิจกรรมบูรณาการแลกเปลี่ยนสิ่งดีดี ที่เมืองสามหมอก ที่ลานพืชรักษ์สงครามโลกครั้งที่ 2 มิตรภาพ ไทย-ญี่ปุ่น อำเภอยางยา จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการเยี่ยมชมเมืองเก่า ขุนยวม สัมผัสชุมชนวิถีชีวิต ชาวไทยใหญ่ รวมไปถึงชมการแสดง เดินแบบชุดประจำเผ่าวิวัฒนาการการแต่งการของคนไทยใหญ่ การแสดงของชนเผ่า การแสดงจากเครือข่ายศิลปวัฒนธรรมภาคเหนือ สส. กลุ่มไทลื้อ จากดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ กลุ่มไทใหญ่ จากสมาคมคนไต

กลุ่มเยาวชนพื้นเมือง จากอำเภอปาย กลุ่มไทใหญ่ จากอำเภอปาย ที่เป็นแนวทางในการรักษา ประเพณีให้เป็นวิถีชีวิต และการร่วมกันสืบสานประเพณีสู่ลูกหลานกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่สืบไป

เรื่องโดย : สมุทรอักษร

มุมมองสร้างสรรค์ เยาวชนสร้างสุข

บัญชี ทอด้ ผู้กำกับหนังสั้นเรื่อง "โง"

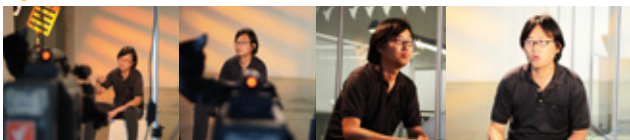
อนุชัย ศรีรัฐพุ่มทอง ผู้กำกับหนังสั้น เรื่อง "กล้วยแขก"

ชาคร ไชยบริษา ผู้กำกับหนังสั้นเรื่อง "ไฟท์บ๊วก"

เยาวชนในโครงการครั้งนี้เป็นผู้กำกับหนังสั้นเรื่อง "ความดีได้โด้"

มุมมองสร้างสรรค์ เยาวชนสร้างสุข

มุมมองสร้างสรรค์ เยาวชนสร้างสุขฉบับนี้ เก็บบรรยากาศที่ผู้กำกับหนังมืออาชีพและเยาวชนในโครงการ "เล่าเรื่องโง" ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับผลงานแต่ละเรื่องของตนเองที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นมา กับออกรายการ Hot Short Film ทางสถานีโทรทัศน์ ThaiPBS ที่ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี เวลา 23.00 - 23.30 น. มาฝาก

โครงการ
"เล่าเรื่องโง"

ติดตามภาพที่ออกอากาศและเทปรายการย้อนหลังได้ที่

<http://www.facebook.com/art.culture4h>

<http://www.youtube.com/artculture4health>

เรื่องโดย : เกร็ดทราย

โครงการประกวด
ผลิตสื่อเพื่อสุขภาพ

ใครว่าแค่สเปซ ไปวันๆ

ชวนนักเรียนนักศึกษาวัยโจ๋
ร่วมออกไอเดียสร้างสรรค์สังคมหัวข้อ
'100 เรื่องเล่า แห่งแรงบันดาลใจ'

ทีมที่ได้รับการคัดเลือกจะได้ workshop ฟรี
พร้อมทุนการผลิต !!!

กติกาง่ายๆ ๆ เลือกหัวข้อที่สนใจ

จาก 1 ใน 3 หัวข้อ

- ✂ 1. เลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ✂ 2. จิตอาสา สำนึกพลเมือง
- ✂ 3. ไอเดียรู้เท่าทัน ไรค์วันบุหรี

นำเสนอไอเดีย รูปแบบของ

1. สารคดีความยาว 10-15 นาที
2. เรื่องสั้นจำนวนไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ A4
3. สื่ออื่น ๆ (new media) สื่อใหม่ที่สามารถเผยแพร่ในวงกว้างเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ

ปิดรับไอเดีย 10 ม.ค. 2556
นักเรียนนิสิตนักศึกษา อายุ 15-25 ปี
ทีมละไม่เกินสามคน

ดาวน์โหลดใบสมัครและรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
www.dekhealth.com
www.facebook.com/dekhealth.project
และ www.pings.in.th